

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра рослинництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

_____ Вячеслав ЯЦЕНКО

« ____ » _____ 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО ФАХУ»**

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина

Спеціальність: Н 1 Агрономія
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: Агрономія
(назва спеціалізації)

Факультет: Агрономії
(назва факультету)

Умань – 2025 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Вступ до фаху» для здобувачів вищої освіти спеціальності Н1 Агрономія. Освітньої програми «Агрономія» першого рівня вищої освіти (бакалавр). – Умань: Уманський НУ, 2025 р. – 18 с.

Розробники:

кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва Наталія ПОЛТОРЕЦЬКА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри рослинництва

Протокол № 1 від “28” серпня 2025 року

Завідувач кафедри рослинництва _____ Віталій КРАВЧЕНКО

“ ____ ” _____ 2025 року.

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії.

Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2025 року.

“ ____ ” _____ 2025 року.

Голова _____ Ірина ДІОРДІЄВА
(підпис)

©Уманський НУ, 2025.

© Полторецька Н.М. 2025 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Обов'язкова	
Модулів – 2	Напрямок підготовки Н 1 Агрономія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 6		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,2 самостійної роботи студента – 3,0	Освітній рівень: бакалавр Освітня програма Агрономія	Лекції	
		24	4
		Практичні, семінарські	
		–	–
		Лабораторні	
		32	10
		Самостійна робота	
		64	106
		Індивідуальні завдання:	
		–	–
		Вид контролю:	
		Залік	Залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 47% : 53%.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, схваленого Вченою радою із змінами і доповненнями від 11.07.2024 р. протокол № 8.

Навчальна дисципліна «Вступ до фаху» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Агрономія» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н 1 Агрономія галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина.

Мета курсу (інтегральна компетентність) — Здатність розв'язувати складні фахові задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів «Вступ до фаху», як науки і характеризується комплексністю та відповідністю зональних умов.

Завдання. Перед майбутніми спеціалістами стоять завдання поглибити теоретичні та практичні знання з розвитку наукових спроб управляти процесами формування продуктивності посівів, досягнень науки і практики з метою вирощування завчасно спланованої врожайності.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти:

Курс «Вступ до фаху» є базовою частиною навчально-методичного комплексу з спеціальності Н 1 Агрономія і оскільки кафедра є випускаючою, то він має відповідати сучасним вимогам щодо освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр (табл.. 1).

**Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються
під час вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху»**

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 6	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 4	Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).	ПРН 10	Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Вступ до фаху», наведено в табл. 2, 3.

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Вступ до фаху»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері агрономії	лекція, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2	Уміння/навички:		
2.1	Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері агрономії	лекція, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
3.1	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації в сфері агрономії	дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
3.2	збір, інтерпретація та застосування даних в сфері агрономії		
3.3	спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово у сфері		

	агрономії		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	управління складною технічною або професійною діяльністю у сфері агрономії	дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2	спроможність нести відповідальність з вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах у сфері агрономії		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Вступ до фаху»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 4	Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.	Лекція, семінарські заняття з вирішення професійно-орієнтованих задач, мозковий штурм, самонавчання	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 10	Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.	Моделювання сценаріїв, самостійна робота методами індукції та дедукції	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Теоретичні основи рослинництва

Змістовий модуль 1. Ботаніка та фізіологія рослин.

1. Органи рослин. Способи розмноження.
2. Фотосинтез, транспірація, дихання.
3. Онтогенез.

Змістовий модуль 2. Ґрунтознавство.

1. Поняття про ґрунт, ґрунтоутворюючі фактори і ґрунтоутворюючий процес. Родючість ґрунту.
2. Механічний склад і його вплив на властивості ґрунту.
3. Основні типи ґрунтів України.

Змістовий модуль 3. Землеробство. Меліорація.

1. Фактори життя рослин і закони землеробства.
2. Бур'яни і боротьба з ними.
3. Зональні системи землеробства і сівозміни.
4. Обробіток ґрунту.
5. Ерозія ґрунтів, заходи боротьби з нею.
6. Осушення та регулювання водно-повітряного режиму ґрунтів.
7. Способи й техніка зволоження земель

Змістовий модуль 4. Захист рослин.

1. Загальні відомості про шкідників і хвороби сільськогосподарських культур.
2. Методи боротьби з шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур.
3. Шкідники і хвороби сільськогосподарських культур, система захисних заходів.

Змістовий модуль 5. Агрохімія.

1. Добрива та їх застосування.
2. Фізіологічна роль основних елементів у живленні рослин.
3. Органічні добрива.
4. Мінеральні добрива, їх характеристика.

Модуль 2.

Біологічні і екологічні особливості польових культур

Змістовий модуль 6. Рослинництво.

- Тема 1. Основи насіннєзнавства. *(Менеджер з питань регіонального розвитку ТОВ "ХАЗЕРА Україна" Андрій ЩЕРБИНА).*
- Тема 2. Grouping of field crops. General characteristics. Peculiarities of vegetation.
- Тема 3. Основи програмування врожаїв сільськогосподарських культур.
- Тема 4. Основи стандартизації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретичні основи рослинництва.												
<i>ЗМ 1. Ботаніка та фізіологія рослин.</i>	16	2	–	4	–	10	16	2	–	–	–	14
<i>ЗМ 2. Ґрунтознавство.</i>	18	4	–	4	–	10	16	–	–	1	–	15
<i>ЗМ 3. Землеробство. Меліорація.</i>	18	4	–	4	–	10	16	–	–	2	–	14
<i>ЗМ 4. Захист рослин.</i>	18	4	–	4	–	10	16	–	–	1	–	15
<i>ЗМ 5. Агрохімія.</i>	18	4		4		10	16			2		14
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	88	18	–	20	–	50	80	2	–	6	–	72
Модуль 2. Біологічні і екологічні особливості польових культур												
<i>ЗМ 6. Рослинництво.</i>	32	6	–	12	–	14	40	2	–	4	–	34
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	32	6	–	12	–	14	40	2	–	4	–	34
Усього за семестр	120	24	–	32	–	64	120	4	–	10	–	106

5. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість, годин	
1	2	ДФН	ЗФН
Модуль 1.			
Теоретичні основи рослинництва			
1	<i>ЗМ 1. Ботаніка та фізіологія рослин.</i> Вивчення морфологічної будови сільськогосподарських рослин. 1. Описати стрижневу і мичкувату кореневу систему. 2. Описати прямостоячі, виткі і повзучі стебла. 3. Описати прості і складні листки. 4. Описати типи квіток, суцвіть і плодів сільськогосподарських культур.	4	
2	<i>ЗМ 2. Ґрунтознавство.</i> Ознайомлення з основними типами ґрунтів України. 1. Ознайомитись з найбільш поширеними породами. 2. Зробити морфологічний опис ґрунтотворчих порід. 3. Зробити опис ґрунтів зони Полісся, Лісостепу, Степу.	4	1
3	<i>ЗМ 3. Землеробство. Меліорація.</i> Бур'яни і боротьба з ними. Сівозміна – основна ланка системи землеробства. 1. Характеристика бур'янів. Заходи боротьби з бур'янами 2. Класифікація сівозмін. Методика складання схем сівозмін. 3. Меліорація земель та протиерозійні заходи.	4	2
4	<i>ЗМ 4. Захист рослин.</i> Шкідники та хвороби польових культур 1. Ознайомитись з найбільш поширеними шкідниками сільськогосподарських культур. 2. Ознайомитись з найбільш поширеними хворобами сільськогосподарських культур. 3. Розглянути інтегровану систему захисту ведучих культур у даній зоні.	4	1
5	<i>ЗМ 5. Агрохімія.</i> Удобрення польових культур 1. Вивчення властивостей основних форм мінеральних добрив. 2. Перерахунок доз мінеральних добрив з діючої речовини на фізичні туки і навпаки. 3. Органічні добрива і їх класифікація. 4. Розрахунок норм внесення добрив.	4	2
	Разом за змістовним модулем	20	6
Модуль 2.			
Біологічні і екологічні особливості польових культур			
<i>ЗМ 6. Рослинництво</i>			
1	Тема 1. Основи насіннізнавства польових культур <i>(Менеджер з питань регіонального розвитку ТОВ “ХАЗЕРА Україна”</i>	4	1

	<i>Андрій ЩЕРБИНА)</i> 1. Поняття про біохімічні властивості насіння. 2. Посівні та врожайні якості, шляхи їх поліпшення. Основи чистки та сортування насіння. 3. Травмованість насіння та заходи її запобігання. 4. Вимоги державного стандарту до посівного матеріалу.		
2	Тема 2. General characteristics of the most common field crops. 1. General characteristics of grain and leguminous crops. 2. General characteristics of technical crops. 3. General characteristics of fodder crops. 4. Фази розвитку та етапи органогенезу. 5. Розрахунок біологічного врожаю польових культур.	4	2
3	Тема 3. Програмування врожайності польових культур. 1. Теоретичні основи програмування врожаїв. 2. Принципи та методи програмування врожаїв і визначення врожайності сільськогосподарських культур. 3. Розрахунок норм добрив на запрограмовану врожайність. Тема 4. Основи стандартизації. 1. Система стандартизації. 2. Вимоги технічних умов до насіннєвого матеріалу. Базисні та обмежувальні норми якості зерна.	4	1
	Разом за змістовним модулем	12	4
	Всього	32	10

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
1	2	ДФН	ЗФН
<i>Модуль 1</i>			
1	ЗМ 1. Ботаніка та фізіологія рослин.	10	14
2	ЗМ 2. Ґрунтознавство.	10	15
3	ЗМ 3. Землеробство. Меліорація.	10	14
4	ЗМ 4. Захист рослин.	10	15
5	ЗМ 5. Агрохімія.	10	14
	Разом за модулем	50	72
<i>Модуль 2</i>			
1	ЗМ 6. Основи насіннізнавства польових культур	4	11
2	ЗМ 6. Загальна характеристика найбільш поширених польових культур.	4	12
3	ЗМ 6. Програмування врожайності польових культур.	4	6
4	ЗМ 6. Основи стандартизації	2	5
	Разом за модулем	14	34
	Разом по дисципліні	64	106

7. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни здійснюється шляхом проведення тематичних лекційних занять, під час проведення лабораторних занять, консультації з викладачем шляхом самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle (табл. 2).

Матеріали курсу «Вступ до фаху» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1572>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) контроль, що передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і залікового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру.

Опитування (контрольна робота) – 5 бали.

Самостійна робота, у тому числі підготовка до лабораторних занять – 5 бал.

Модульний контроль – 10 балів.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Залік

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Модуль 1					Модуль 2				
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	МК1	ЗМ 6			МК2
T1	T2	T3	T4	T5		T1	T2	T3	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Вступ до фаху» – 100. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на лабораторних заняттях оцінюється в 5 бал.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 5 бал.

3. Модульний контроль містить 20 тестових питань, відповідь на кожне з яких оцінюється в 0,5 балів ($0,5 \times 20$) – 10 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Полторецький С.П. Полторецька Н.М. Методичні вказівки для виконання лабораторних занять і самостійних завдань з дисципліни «Вступ до фаху» для студентів факультету агрономії // Умань: Редакційно-видавничий відділ УНУС, 2024. – 26 с.

2. Полторецький С.П. Полторецька Н.М. Робочий зошит для виконання лабораторних і самостійних робіт з дисципліни «Вступ до фаху» для студентів факультету агрономії // Умань: Редакційно-видавничий відділ УНУС, 2024. – 40 с.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Основи агрономії: Навчальний посібник / Левицька Ю. М., Шевніков М. Я., Бакума А. В. – К.: Аграрна освіта, 2008. – 382 с.
2. Технології виробництва продукції рослинництва: навч. посіб / С.М. Каленська, Л.М. Єрмакова, В.А. Величко, Л.А. Гарбар, Т.В. Антал. – К.: Аграр. наука, 2016. – 304 с.
3. Землеробство: Підручник / В. О. Єщенко, П.Г. Копитко, О. Б. Карнаух, Ю. І. Накльока; За ред. В.О. Єщенка. – Умань.: Видавець «Сочинський М.М.», 2022. – 418 с.
4. Основи ґрунтознавства і землеробства: Підручник / В.П. Гордієнко, М.В. Недвига, О.С. Осадчий, М.Г. Осінній / За ред. В.П. Гордієнка. – К., 2000. – 390 с.
5. Зінченко О. І. Рослинництво: підруч., вид. третє, доповн. і перероб. Умань, 2016. 612 с.
6. Лихочвор В.В., Петриненко В.Ф. Рослинництво. Сучасні інтенсивні технології вирощування основних польових культур. – Львів; НВФ (Українські технології, 2006). – 730 с.
7. Системи технологій В АПК: Навч. посіб. / Г.М.Господаренко, В.О.Єщенко, С.П.Полторецький та ін. — Умань: Редакційно-видавничий центр, 2008. — 368 с.
8. Насінництво багаторічних та однорічних кормових культур: навчальний посібник / Г. І. Демидась, І. Т. Слюсар, С. П. Полторецький та ін.; за ред. проф. Г. І. Демидася, І. Т. Слюсаря. К.: НУБіП України, 2018. 232 с.
9. Карпенко В. П., та ін. Шкодочинні організми посівів колосових злаків / В. П. Карпенко, Д. М. Адаменко, І. С. Кравець, О. Г. Сухомуд, Р. М. Притуляк, С. П. Полторецький, О. Д. Лук'янець, С. С. Шутко, В. В. Любич; за ред. В. П. Карпенка. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 127 с.
10. Мостов'як І. І., та ін. Агроекологічне обґрунтування контролю чисельності домінантних шкідливих організмів зернових колосових культур : монографія [Текст] / І. І. Мостов'як, С. М. Мостов'як, С. П. Полторецький, А. П. Березовський, О. П. Сержук ; за ред І. І. Мостов'яка. Умань : Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2021. 328 с.
11. Землеробство з основами ґрунтознавства, агрохімії та екології: Навчальний посібник для підготовки фахівців у вищих аграрних закладах II–IV рівнів акредитації / М.Я.Бомба, Г.Т. Періг, С.М. Рижук та ін. – К.: Урожай, 2003. – 400 с.
12. Демидась Г. І. Кормовиробництво: практикум / Г. І. Демидась, І. Т. Слюсар, С. П. Полторецький, В. А. Вергунов; за ред. проф. Г. І. Демидася, І. Т. Слюсаря. К.: ТОВ «Прінтеко», 2020. 490 с.

13. Кормовиробництво: практикум. Г. І. Демидась, І. Т. Слюсар, С. П. Полторецький, В. А. Вергунов; за ред. проф. Г. І. Демидася, І. Т. Слюсаря. К.: Нора-прінт, 2020. 556 с.
14. Бур'яни та боротьба з ними: навчальний посібник з гербології. В.О. Єщенко, П.Г. Копитко, М.В. Калієвський та ін.; За ред. В.О. Єщенка, Вінниця: ФОП Рогальська О.І., 2019. 158 с.
15. В.О. Єщенко, А.П. Бутило, П.Г. Копитко та ін. Землеробство. тлумачний словник: Навч. Посібник. За ред. В.О. Єщенка. Вінниця: ФОП Рогальська О.І., 2017. 216 с.
16. Єщенко В.О., Копитко П.Г., Бутило А.П., Опришко В.П. Землеробство: Підручник. – К.: Лазурит – Поліграф, 2013. 376 с.

Допоміжна

1. Poltoretska N., Poltoretskyi S., Yatsenko A., Berezovskyi A. Efficiency of buckwheat seeding rates in combination with different sowing methods. Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання). Матеріали XII Міжнародної наукової конференції (18–20 березня 2024 р.). Умань, 2024. С. 128–130.
2. Агробіологічні та екологічні основи насіннєзнавства проса. Частина І. Добір попередників і оптимізація системи удобрення: монографія [Текст] / С. П. Полторецький, В. Я. Білоножко, Н. М. Полторецька, А. П. Березовський; за ред. С. П. Полторецького. — Умань: Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2016. — 256 с.
3. Агробіологічні та екологічні основи насіннєзнавства проса. Частина ІІ. Оптимізація параметрів сівби та умов збору врожаю: монографія [Текст] / С. П. Полторецький, В. Я. Білоножко, Н. М. Полторецька, А. П. Березовський; за ред. С. П. Полторецького. — Умань: Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2016. — 224 с.
4. Poltoretskyi S., Poltoretska N., Yatsenko A., Berezovskyi A. Factors determining the rate of seed aging during storage. Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання). Матеріали XII Міжнародної наукової конференції (18–20 березня 2024 р.). Умань, 2024. С. 130–131.
5. Адаптивні технології вирощування круп'яних культур. Частина І. Гречка: монографія / С. П. Полторецький, В. Я. Білоножко, А. В. Рарок, Р. Ю. Гаврилянчик, Н. М. Полторецька, А. О. Яценко, А. П. Березовський; за ред. С. П. Полторецького і В. Я. Білоножко. Умань: Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2018. 176 с.
6. Селекційне вдосконалення тритикале за використання пшениці спельти: монографія [Текст] / І. П. Діордієва, Я. С. Рябовол, Л. О. Рябовол, С. П. Полторецький, С. П. Коцюба; за ред. Л. О. Рябовол. — Умань: Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2019. 214 с.
7. Вишневська Л. В., Господаренко Г. М., Полторецький С. П. та ін. Родючість ґрунту і продуктивність буряку цукрового: монографія; за ред. Г. М. Господаренка і С. П. Полторецького. Умань: Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2020. 184 с.
8. Karpenko, V., Poltoretskyi, S., Liubych, V. The prospects of production of perennial grasses in Ukraine : Agroecological prospects. Saarbrücken, Germany: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2020.
9. Практикум із землеробства: Навчальний посібник / М.С. Кравченко, О.М. Царенко, Ю.Г. Міщенко та ін.; За ред. М.С. Кравченко, З.М. Томашівського. – К.: Мета, 2003. – 320 с.

10. Основи ґрунтознавства і землеробства: Підручник / В.П. Гордієнко, М.В. Недвига, О.С. Осадчий, М.Г. Осінній / За ред. В.П. Гордієнка. – К., 2000. – 390 с.
11. Сівозміни у землеробстві України / За ред. В.Ф. Сайка, П.І. Бойка. – К.: Аграрна наука, 2002. – 148 с.
12. Сівозміни лісостепової зони / За ред. В.О. Єщенко. – Умань, 2007. – 178 с.
13. Сайко В.Ф., Малієнко А.М., Системи обробітку ґрунту в Україні. – К.: ВД „ЕКМО”, 2007. – 44 с.
14. Мазур О. В., Полторецький С. П. Оцінка сортозразків сої за селекційними індексами. Всеукр. наук.-виробничий журнал «Сільське господарство та лісівництво». Вінниця, 2021. №20 : Селекція, насінництво, насіннезнавство та сортознавство. С. 170–178. Doi: 10.37128/2707-5826-2021-13.
15. Demydas H. I., Poltoretskyi S. P., Burko L. M., Veiler S. S. Binary sowings as a basis for the intensification of fodder production industry. Зб. наук. пр. Уманського НУС. Умань, 2020. Вип. 97. Ч. 1: Агрономія. С. 16–22.
16. Демидась Г., Галушко І., Полторецький С., Полторецька Н. Кормова продуктивність різних сортів конюшини лучної залежно від елементів технології вирощування. Belarus. Minsk. Modern scientific researches, 2021. Issue 16. Part. 1. P. 122–136.
17. Karpenko V.P., Poltoretskyi S.P., Liubych V.V., Adamenko D.M., Kravers I.S., Prytuliak R.M., Kravchenko V.S., Patyka N.I., Patyka V.P. Microbiota in the Rhizosphere of Cereal Crops. Mikrobiol. Z. 2021; 83(1):21-31. (Scopus)
18. Ulyanych, O., Poltoretskyi, S., Liubych, V., Yatsenko, A., Yatsenko, V., Lazarev, O., Kravchenko, V. Effect of surface drip irrigation and cultivars on physiological state and productivity of faba bean crop. Journal of Agricultural Science. Agraarteadus, 2021: 32(1) : In Press. DOI: 10.15159/jas.21.14. (Scopus)
19. Karpenko V. P., Poltoretskyi S. P., Liubych V. V., Adamenko D. M., Kravets I. S., Prytuliak R. M. Agrobiological characteristics of spelt wheat and intermediate wheatgrass in the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine. Ukrainian Journal of Ecology, 2020, 10(5), 81-86. DOI: 10.15421/2020_210. (Web of Science)
20. Demydas Hrihorii, Galushko Igor, Poltoretskyi Serhii, Novak Andrii, Liubych Vitalii, Poltoretska Nataliia. Fodder productivity of different varieties of meadow clover depending on the elements of growing technology. Ukrainian Journal of Ecology, 2021, 11(1), pp. 254–260. Doi: 10.15421/2021_37. (Web of Science)
21. Prysiashniuk O., Mostoviak I., Yevchuk Y., et al. Lentil Yield Performance and Quality as Affected by Moisture Supply. O. Prysiashniuk, I. Mostoviak, Y. Yevchuk, H. Tkachenko, E. Prokopenko, L. Kononenko, V. Prykhodko, L. Vyshnevskaya, N. Poltoretska. *Ecological Engineering & Environmental Technology*, 2022, 23(5), 25–33. <https://doi.org/10.12912/27197050/151632>. (Scopus)
22. Svystunova I., Zhakhlebaiev M., Musiienko V., Poltoretskyi S. Growth dynamics and crop structure of above-ground white masiburkuna in single-species and combined crops in the conditions of the Forest Steppe of the Right Bank of Ukraine. Colloquium-journal. Poland, Warszawa. 2024. 10(203). 35–38. <https://colloquium-journal.org/wp-content/uploads/2024/04/Colloquium-journal-2024-203-1.pdf>
23. Poltoretsky S., Poltoretskaya N., Shcherbana A. Biological peculiarities of formation and causes of heterogeneity of millet seeds. Наукове забезпечення виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції в умовах формування екологічностійких агроландшафтів: Зб. тез міжнар. інтернет-конф., 17 червня 2025 р. Уманський НУ, 2025. С. 75–77.
24. Svystunova I., Zhakhlebaiev M., Musiienko V., et. al. Crop yield of melilotus albus in single-species and compatible cropping depends on the level of fertilizer in the conditions of the Right-Bank Forest Steppe of Ukraine. I. Svystunova, M. Zhakhlebaiev, V. Musiienko, V. Solomon, I. Chumachenko, S. Poltoretskyi. Colloquium-journal. Poland. Warszawa. 2024. 9(202). 42–44.

13. Інформаційні ресурси

1. Рослинництво:

<https://landlord.ua/news/roslinnitstvo/>

2. Аграрний сектор України:

<https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ahramnyy-sektor-ekonomiky-pidsumky-2022-ta-prohnoz-na-2023-rik>.

3. Державна служба з охорони прав на сорти рослин:

<https://sops.gov.ua/news>.

4. Агробізнес України:

<https://agrobusiness.com.ua/>.

14. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Вступ до фаху» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті або за участь в програмах академічної мобільності.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

15. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Вступ до фаху», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями

16. Зміни у робочій програмі у 2025–2026 н.р.

Список рекомендованої літератури доповнено новітніми науковими працями, в т. ч. НПП факультету агрономії УНУ.